

Jean-Michel Guenassia: Stoprocentní riziko /ukázka/

V životě jsou ti dobří a ti zlí. A pak ti ostatní. Baptiste Dupré je atypický člověk. Obvyklé morální zásady mu nic moc neříkají, je svobodný a bez skrupulí, je to hráč. Nic ho nevystihuje lépe než hra, adrenalin, pokerové riskování, které roztříští křehkou rovnováhu rozehrané partie. Nebojí se hazardovat, nebojí se soupeřů, věří si a snadno zdolá všechny překážky, které se mu postaví do cesty. Takhle si vybudoval kariéru, tak získal srdce své ženy. Ale uběhlo několik let a Baptiste se začíná příšerně nudit.

Jean-Michel Guenassia: Stoprocentní riziko

[Argo](#)

2015

Překlad: Helena Beguivinová

136 stran

Baptiste Dupré byl celý život hráč. Nebyla to náhoda, nýbrž záměrná volba. Jeho neochvějné rozhodnutí. Rodiče se mu snažili vštípit několik starých zásad, ale on věděl, že morálka, to není nic pro něj.

Otec mu říkal: „V životě jsou lidé dobří a zlí.“

„A taky ti ostatní,“ odsekával on.

Ve věku, kdy si děti bez postranních úmyslů hrají na četníky a lupiče, se zařekl, že nikdy nebude jedním ani druhým. Život mu každý den ukazoval, že žádná spravedlnost neexistuje, nejsou žádní dobří ani zlí, takže ani žádný pánbíček, a jestli tedy pánbůh není, rozhoduje jedině náhoda.

Baptiste Dupré byl o správnosti této prapodivné úvahy, k níž dospěl před dvaceti lety, přesvědčený ještě ve svých devětadvaceti letech.

Tak jako se ostatní rozhodují, že se stanou inženýry, hudebníky nebo policisty, on se rozhodl být hráč. Cítil, že potenciál, který v sobě vnímá, by neměl promrhat tím, že se bude zahazovat s bezvýznamnými

hlupáky. Příliš dobře tušil rutinéskou budoucnost profesionálního hráče, nekonečné partie táhnoucí se do časného rána, žádná sláva, žádné iluze. Měl jiné ambice. Hodlal se vyhnout otravnému osudu mužů svého rodu a čelit mocným, těm, kdo mají jmění a důležitost a nehrají v pokoutních hernách, dokáže jedině slušným společenským postavením.

Pečlivě zvažoval nejrůznější životní dráhy, setkal se se spoustou lidí, kteří mu obsáhle povídali o svém zaměstnání, zvažoval výhody a nevýhody. Poradkyně pro volbu povolání se za celý svůj profesní život nesetkala s tak metodickým a odhodlaným školákem, který by se jí vyptával na tolik věcí. Ve věku, který si stanovil jako nejzazší hranici, v den svých šestnáctých narozenin, se rozhodl být advokátem, ale nevedla ho k tomu představa obrany vdov a sirotek ani velké kauzy, ani žádný ušlechtilý ideál. Jeho rozhodnutí vycházelo z přitažlivosti neznámého, chuti popasovat se s nejpodivnějšími situacemi a lidmi i z tajného obdivu k těm, kdo porušují zákony.

Od útlého mládí ho poháněla nesmírná chuť a potřeba vyhrávat, být vždy a všude první a nejlepší, takže si záhy vytvořil mentalitu vítěze se schopností rychleji než druzí pochopit pravidla hry a zcela se jim přizpůsobit. Celé hodiny se díval, jak dospělí hrají karty – belote, žolíky nebo poker, a pak ty hry učil kamarády, ale měl před nimi už pořádný náskok a postaral se, aby si ho udržel.

Pocházel ze skromných poměrů a karty mu platily vysokoškolská studia. Na právnické fakultě jeho pověst lákala na pokerové partie mnohé prostáčky. Synáčky boháčů i chudáků, profesionální hráče v úzkých, burziány, důchodce, nezvedené učně, a dokonce i hospodyňky. Baptiste Dupré nedělal rozdíly v barvě pleti, národnosti ani sociálních poměrech. Všechny neměnně a lhostejně oškubával, neboť ačkoli si jsou všichni lidé rovni, karetní partie vyrovnaná nebývá.

Někteří uměli přestat včas. Jiní se zadlužili, vrátili se s odhodláním dostat své peníze zpátky, a odcházeli úplně obehnaní. Neúprosně. Pozoroval je v kruciólním okamžiku velkého blufování, kdy se snažili zachovat kamennou nebo uvolněnou tvář. Horečnost skrytá v jejich zornicích mu neunikla.

„Život je jako poker,“ říkával. „Žádné štěstí nebo smůla. Ani risk, ani nejistota. Ve skutečnosti jako by karty neexistovaly. Vyhrávají ti, kdo vyhrát mají. Prohrávají ti, kdo prohrávat chtějí.“

Hráč vede osamělý život a ani Baptiste nebyl výjimkou. Neměl žádného přítele, s nímž by se podělil o svá tajemství. Rád se scházel jen se sobě rovnými, s hráči pokeru, kteří instinktivně umějí ovládat svou tvář a hlídají si hlas i každíčký pohyb. Ostatní ho nezajímal. Když ho s některým spolužákem začaly sbližovat náznaky sympatie, netrvalo dlouho a odvrátil se od něho, mnohdy dokonce agresivně a urážlivě, jen aby se vyhnul léčce přátelství a oplácení laskavostí. Musím být nezranitelný, myslel si. Naučit se být sám a umět kolem sebe metodicky stavět nepřekonatelné bariéry.

Jako pravý hráč Baptiste peníze nijak nemiloval. Nevěděl, co s nimi, a nedělalo mu žádné potěšení je utrácet. Peníze sloužily jedině k získání žetonů. V krabici od bot měl bankovky srovnané do svazků, jmění hromadil bez požitku, jen proto, aby se udržel ve hře, když mu štěstí nebude přát.

Jeho milostný život byl pochybný. Celé hodiny se dokázal bez hnutí a beze slova dívat na nějakou ženu, mnohdy aniž to zaznamenala, a hltat ji pohledem, a přitom, aniž byl ochoten si to přiznat, trpět, že se jí nemůže vyznat z citu, před nímž se měl na pozoru, protože kdyby mu podlehl, oslabilo by ho to. Miloval ji očima a pak mu zmizela ze života. Vzpomínku na ni mu z mysli vypudila další tvář, další postava. Někdy si

kořist toho němého a vytrvalého čumila zachovávajícího odstup všimla. Usmála se tomu, nebo ji to rozzlobilo, on ale zůstal nepřístupný. Pouze ženy, které byl ochoten držet v náruči, byly takové, které nemiloval. S jedinou výjimkou.

Anne Cervierová byla záhadná. Ve fakultní knihovně se odlišovala. Tahle mlčenlivá dívka, v zimě v létě v námořnickém tričku, na sebe upozornila právě tím, že se nikdy na nikoho nepodívala, jako by tam vůbec nebyla. Když ji někdo oslovil, sotva odpověděla.

Díky nepatrnému zkřivení rtů se zdálo, jako by se neustále usmívala, ale pohled světlých očí zůstal nevyzpytatelný. Nikdo nevěděl, na jakou školu vlastně chodí. Nikdo ji nikdy neviděl jinde než v knihovně, kam přicházela přesně ve třináct hodin, sedala si vždy na totéž místo pod ochozem a bez jediného vzhlednutí pracovala do osmnácti hodin.

Baptiste si jí všiml záhy. Odlišovala se od ostatních žen. Oceňoval její odstup, půvab i osamělost. Zdálo se, že nikoho nezná, a hejskům, kteří si ji chtěli získat, neodpovídala. Fascinovaně sledoval, jak pracuje. Nikdy ji neoslovil, ačkoli na ni nedokázal přestat myslet. Za nočních partií pokeru ho její tvář rozptylovala. Když se jejich pohledy střetly, měl dojem, že na něj hledí déle než na ostatní. Nebylo to jenom zdání, opravdu se na něj pár vteřin dívala a přitahoval její pohled, ale nic víc. Jednou večer ji zdálky sledoval a zjistil, že bydlí v pěkném činžáku na Voltairově nábřeží. Vejít dovnitř se neodvážil.

Jednoho dne sebral odvalu a sedl si naproti ní. Pak každý den. Celé týdny ani nevzhledla. Baptiste nevěděl, jak upoutat její pozornost. Řekl si: „Člověk nikdy neví,“ a změnil oblečení, vzal si bílou košili a kravatu. Protože si náhodou všiml, že jí z velké kabely vykukuje román Johna Fanteho, v několika dnech dílo tohoto spisovatele přečetl a nechal na stole ležet román Zepřej se prachu, Bandini. Bez úspěchu.

Baptiste objevil pocit, jaký dosud nezakusil: Tak tohle je ta láska? Protože neměl, koho by se vyptal, rozhodl se vyčkávat. Jednou vzhledne a bude tady já. Nemůže nevidět, že ji miluju. Poznává, že jsem upřímný. Dojme ji to. Taky se do mě zamiluje. Musím počkat. Chce to trpělivost. Uplynuly čtyři měsíce.

Jednoho červencového večera ji zahlédl na bulváru Saint-Germain, jak jde proti němu. Zastavil se, uviděla ho, zarazila se, prohlédla si ho od hlavy po paty. Její neustálý úsměv se prohloubil. Baptiste se zachvěl. „Nepozvete mě na skleničku?“ zeptala se.

Zjistil, že se za její maskou skrývá žena, která nic neprožívá polovičatě. Zprvu chodívali z baru do baru až do svítání, nedokázali se rozloučit. Mluvili spolu hodiny, donekonečna, jako by se báli, že na něco zapomenou. Doprovázel ji k domovním dveřím, pak se pro ni stavoval, aby spolu šli na fakultu. I ona studovala práva. Během přednášek nebo ve skupině lidí ji nenápadně pozoroval. Mlčela, oči mívala sklopené. Jakmile byli spolu, rozkvétala.

Déle než rok prožívali bouřlivou vášeň, Anne jinou lásku neuznávala.

„Trochu přeháníš. Když moc miluješ, můžeš lásku zahubit,“ namítal.

„Než se změnit, radši umřu.“

Nebylo jim ani dvaadvacet. Baptiste přestal hrát. Už ho to nebavilo. V den, kdy promoval, požádal Anne o ruku, znenadání, bez uvažování. Jako když se člověk po hlavě vrhne do vody. Přikývla a políbila ho jako nikdy. Řekla o tom otci, známému advokátovi, který dceru vychovával po smrti manželky sám.

„Rozmyslela sis to dobře, miláčku, jsi si jistá? Není to chlapec z našich kruhů.“

„Chci jeho, jiného si nevezmu.“

Baptiste složil přísahu a oženil se s Anne. Maurice Cervier ho zaměstnal ve své kanceláři a stejně jako druhé ho oklamala jeho odhodlanost. Baptiste se uměl zalíbit. Rychle pochopil nová pravidla hry a po hlavě se vrhl do práce. Tchán ho seznámil se svými klienty. Baptiste se konečně mohl měřit s těmi, kdo měli v rukou moc, zvládl být na výši a vyrovnal se i těm nejhouževnatějším. S Anne vedli život buržoazních manželů: krásný byt, cesty kolem světa, recepce a společenské události. Baptiste pracoval patnáct hodin denně a mnohdy trávil víc času v letadle než se svou ženou. Chtěli dítě, ale nedařilo se jim to, nevěděli proč.

A pak jednou o prázdninách u přátel na Sardinii někdo navrhl, aby si zahráli karty. Nedotkl se jich už skoro šest let, ale přesto spoluhráče obehral jako za starých časů. Znovu pocítil tu nesmyslnou rozkoš, začal znovu hrát a vyhrával. Tchán prodělal infarkt, rozhodl se odejít do důchodu a přenechal zeti svou advokátní kancelář. Baptiste měl, co si odjakživa přál: nejkrásnější ženu na světě, pěkné postavení, mocné přátele. Aby bylo vše dokonalé, chybělo jen dítě. Baptistovi nebylo ještě třicet a vše probíhalo, jak plánoval.

Jenže ten pěkně promazaný stroj se kdesi zadrhl. Bylo to kvůli tomu, že ho práce už tolik nebavila, nebo snad kvůli tomu, že Anne pořád mluvila jen o dítěti, které nepřicházelo, či kvůli novým přátelům, příliš bohatým a příliš hloupým, nebo jen tím, že život začal být příliš snadný? Baptiste se nudil a vyhrávat ho už tolik netěšilo. Pouštěl se do partií s protivníky, kteří hráli vysoko. Jednoho večera potkal Morena a začal prohrávat.